

Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon

2024

Inhoud

De voorzitter spreekt	3
Actueel	5
Omgevingswet en Adviescommissie	5
Werkwijze en Samenwerking	6
Veranderingen binnen de gemeente	6
Blik op de Toekomst	6
Ambities en kernwaarden	6
Ontwikkelingen bij MOOI Noord-Holland	7
Restaurant	9
Zo werkt het	11
Even voorstellen	11
Werkwijze	13
Beoordelingskaders	14
Stolpboerderij.....	16
Cijfers.....	18
Aanvraagsoorten	18
Behandelwijze	19
Bezoekers	19
Register van plaatsvervangers	20
Erfgoedplan	21
De advisering.....	23
Ondersteunende activiteiten	23
Verduurzaming	25
Evaluatie en aanbevelingen	27
Overige aanbevelingen door de commissie	27
Tot slot	29
Colofon.....	30

De voorzitter spreekt

Voor u ligt het jaarverslag van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon. Het planaanbod is ook in 2024 weer gevarieerd geweest. De commissie heeft tweewekelijks (digitaal) vergaderd. Voorafgaand aan elke vergadering van de grote commissie is er overleg met de gemandateerd architect. Het aantal plannen, dat in de gemeente wordt behandeld is licht gedaald. De samenstelling van de commissie is in de loop van 2024 gewijzigd. Natasja Hogen is medio 2024 tussentijds vertrokken uit de commissie. Rob de Vries heeft haar rol als gemandateerd architect overgenomen. Eddo Carels is als tijdelijk vervanger teruggekomen als architectlid van de commissie. Rob de Vries en Eddo Carels zijn beiden tevens erfgoeddeskundige. In januari 2024 heeft de commissie het nieuwe, op de Omgevingswet afgestemde reglement van orde vastgesteld.

De commissie heeft in november haar jaarlijks overleg met de wethouder gehad. Daarin werd onder andere gemeld, dat de gemeente eind 2024 een aantal beeldkwaliteitsplannen door de raad zal laten vaststellen. Ook ander beleid zal worden gekoppeld aan de welstandsnota (bijvoorbeeld het inspiratiehandboek gevels, zoals dat voor Den Oever en Hippolytushoef is opgesteld).

In dit jaarverslag wordt een aantal verschillende plannen nader toegelicht. Het gaat o.a. om het Wieringer Eilandmuseum aan de Stroeërweg, een transformatie naar een zorgerv aan de Heerenweg te Barsingerhorn en het realiseren van een nieuw hotel-restaurant aan de Akkerweg in Den Oever.

De beoordeling van plannen onder de nieuwe Omgevingswet is in 2024 goed verlopen. Wel is er behoefte aan een nieuwe Nota Omgevingskwaliteit, die qua beoordelingskader beter aansluit op de Omgevingswet. De gemeente is hiermee aan de slag en de verwachting is dat deze in 2025 gereedkomt. De commissie is blijvend positief over de wijze waarop in de gemeente aandacht wordt besteed aan erfgoed. Ook dit jaar zijn er regelmatig (grotere en kleinere) plannen in de commissie behandeld.

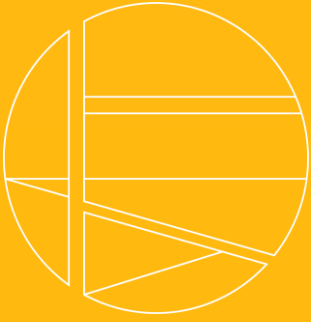
Een korte blik vooruit op een aantal onderwerpen:

- **Bedrijvigheid:** ruimtelijke regie en kwaliteitsborging zijn nodig om landschappelijke verrommeling te voorkomen. De gemeente werkt dit uit in een landschappelijk inpassingskader. De gemeente gaat door met de verduurzaming en vergroening van bedrijventerreinen.
- **Woningbouw:** men wil gemiddeld 440 woningen per jaar realiseren. De woonvisie wordt uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma.
- **Duurzame en gezonde bestaande woonomgeving:** de bestaande woonomgeving wordt toekomstbestendig gemaakt. In 2025 is de focus om woningeigenaren te helpen hun eigendom energiezuinig te maken en fossielvrij te verwarmen.
- **Omgevingsvisie:** men wil opnieuw met inwoners, ondernemers en stakeholders in gesprek over de omgevingsvisie (aanpassing en aanvulling)

Er is een goede samenwerking met de gemeente. Met enige regelmaat is Astrid Zwaag (beleidsadviseur Erfgoed) aanwezig in de vergadering. Ook heeft de commissie kennis gemaakt met de stedenbouwkundig medewerker, Milou van der Gragt. Haar betrokkenheid wordt door de commissie zeer gewaardeerd. Met de coördinerend plantoelichter Erik Menzl en zijn collega's is de samenwerking goed. Al met al weer een boeiend jaar waarin gemeente en commissie gaandeweg gewend zijn geraakt aan het werken in samenhang met de nieuwe Omgevingswet,

Ir. Robbert Jan Wijntjes

*gehanteerde bronnen: begroting 2025, kadernota, gemeentelijke website

Actueel

Actueel

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in 2024 en onze inspanningen voor omgevingskwaliteit binnen uw gemeente. Het verslag, wettelijk voorgeschreven, wordt jaarlijks aangeleverd aan de gemeenteraad en dient om inzicht te geven in onze adviserende rol voor een kwalitatief goede leefomgeving in de gemeente Hollands Kroon.

Omgevingswet en Adviescommissie

2024 markeerde een overgangsjaar voor de ruimtelijke ordening in Nederland, vooral door de invoering van de Omgevingswet. Deze nieuwe wet brengt veranderingen in werkwijze en cultuur binnen gemeenten met zich mee. Wij ondersteunde de gemeente bij de oprichting van de nieuwe wettelijke adviescommissie, gestart op 1 januari 2024. Met de bredere en vroegtijdigere advisering over omgevingskwaliteit, worden ook nieuwe thema's zoals verduurzaming, fabrieksmatige bouw, klimaatadaptatie en natuurinclusief en biobased bouwen vaker een onderwerp aan onze gesprekstafel. Meestal, zo valt in dit verslag te lezen, leidt dit tot positieve adviezen, waarbij we de wensen van de initiatiefnemer zoveel mogelijk in evenwicht brengen met gemeentelijke beleidsdoelen.

Werkwijze en Samenwerking

De commissie heeft een belangrijke taak in het bevorderen van omgevingskwaliteit, met extra aandacht voor cultuurhistorie. Meerdere deskundigen op dat gebied zijn opgenomen in de commissie, en waar nodig raadplegen we specialistische kennis via MOOI Noord-Holland. Als onafhankelijk, multidisciplinair team helpen we publieke en private belangen zorgvuldig af te wegen binnen de kaders van het gemeentelijk beleid. Onze adviserende rol is constructief en gericht op inhoudelijke ondersteuning, in nauwe samenwerking met de gemeentelijke diensten. Dankzij trainingen en een vernieuwd adviesformat via MOOI Noord-Holland kunnen we effectief adviseren binnen de nieuwe kaders.

Veranderingen binnen de gemeente

De introductie van de Omgevingswet in 2024 betekent een nieuw tijdperk voor gemeenten. Gemeenten passen nieuwe instrumenten, kaders en processen toe. Er is een cultuurverandering gaande waarbij meer faciliterend naar initiatieven wordt gekeken. De voorbereidingen om bestaande processen in het gemeentehuis te moderniseren, meer integraal naar plannen te kijken en ook de kwaliteit van de leefomgeving eerder bij planontwikkeling bespreekbaar te maken, zijn vrijwel overal vergevorderd. Zo is het in de gemeente Hollands Kroon sinds 2024 mogelijk om een preadvies aan te vragen.

Blik op de Toekomst

De werkzaamheden van de nieuwe commissie zal op den duur ook samenhangen met de vormgeving van het nieuwe beleidsinstrumentarium onder de Omgevingswet met nieuwe instrumenten als: Omgevingsvisies, Omgevingsplannen, -programma's en vergunningen. Hierin krijgt het nieuwe begrip 'goede omgevingskwaliteit' als maatschappelijk kerndoel van de nieuwe wet gestalte. In de memorie van toelichting op de wet wordt 'goede omgevingskwaliteit' gekoppeld aan aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap.

Ambities en kernwaarden

De komende periode gaan wij als adviescommissie ook graag met u in gesprek over de ambities en kernwaarden van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet. Welke waarden en ambities staan centraal. Wat betekent dat voor de verschillende gebieden in de gemeente? In welke mate neemt de gemeente regie en wat wordt aan de mensen zelf overgelaten. De grote maatschappelijke opgave in de leefomgeving waar we de komende jaren voor staan moet opgelost. Maar naast vlot en betaalbaar moet het toch ook van goede kwaliteit zijn en lang houdbaar. Uw Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit speelt hierbij graag een constructieve en ondersteunende rol.

Ontwikkelingen bij MOOI Noord-Holland

MOOI Noord-Holland, de stichting die de commissie faciliteert, heeft haar verbinding met de gemeenten in Noord-Holland versterkt door statutenwijziging, waardoor aangesloten gemeenten nu extra toezicht hebben op strategische besluiten. Op 28 juni werd voor het eerst een vergadering van aangesloten gemeenten georganiseerd, waar ook uw portefeuillehouder bij uitgenodigd was. Deze nauwere betrokkenheid doet geen afbreuk aan het uitgangspunt dat de door de gemeenteraad benoemde commissieleden onafhankelijk kunnen blijven adviseren.

Wat is omgevingskwaliteit

Zorg voor een goede omgevingskwaliteit betekent aandacht voor cultureel erfgoed, de kwaliteit van natuur(schoon), ecologie en landschap, de stedenbouwkundige kwaliteit, de architectonische kwaliteit van bouwwerken en de inrichting van de openbare ruimte (Memorie van toelichting van de Omgevingswet (art.4.1.3)).

Het tot stand brengen van goede omgevingskwaliteit is geen vaststaand (objectief) gegeven, het gaat over de waardering die mensen hebben voor bepaalde kenmerken van hun leefomgeving. Die waardering is persoon-, plaats- en tijdgebonden. Mensen kunnen waardering hebben voor:

1. Herkomstwaarde; kenmerken die samenhangen met de herkomst, die de geschiedenis van een gebied herkenbaar houden. Het kan gaan om plekken met historische betekenis, zoals monumenten, maar het kan ook een persoonlijk verhaal zijn bij een bepaalde plek;
2. Belevingswaarde; kenmerken die samenhangen met de beleving, zoals het groen, het uiterlijk van de bebouwing, de geborgenheid, de afwisseling of juist de rust;
3. Gebruikswaarde; kenmerken die samenhangen met het gebruik van een gebied, zoals de verschillende functies, de bereikbaarheid, de toegankelijkheid;
4. Toekomstwaarde; kenmerken die samenhangen met de mogelijkheden voor de toekomst, zoals kansen voor groei, duurzaamheid, robuustheid, waardevastheid.

Nr.4 Restaurant Akkerweg.
Beeld: Makeover Groep

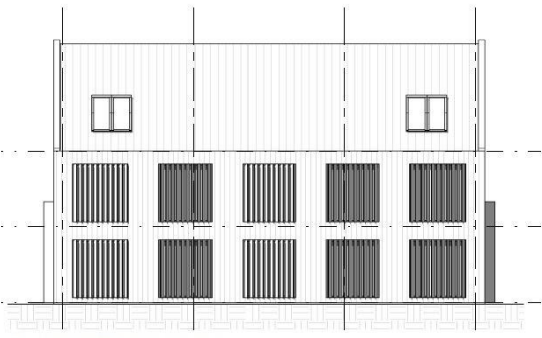
Restaurant

Akkerweg 39, Den Oever

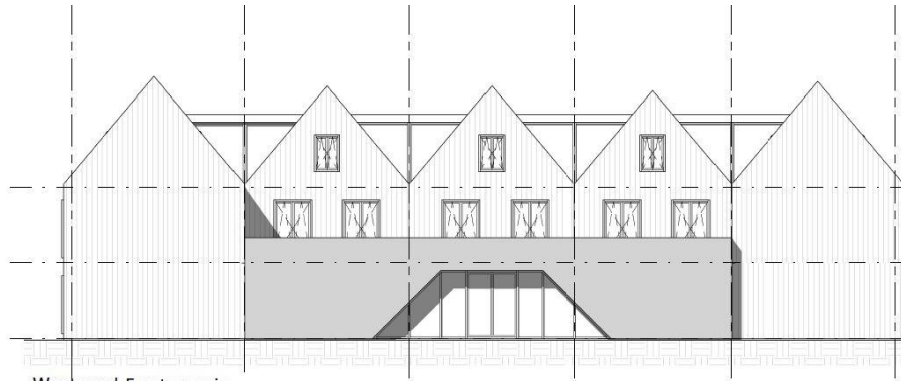
Even buiten Den Oever, bij de Akkerweg, wordt een restaurant vernieuwd. De locatie is in de vele jaren van haar bestaan uitgegroeid tot een onoverzichtelijke verzameling van bouwvolumes. Het is daarom positief dat deze plek nu wordt aangepakt.

Het ontwerp voor het nieuwe gebouw toont meer eenheid en refereert met een opeenvolging van kappen aan de vissershuisen van het eiland Wieringen. De huisjes staan op een massieve plint, bestaande uit basaltblokken, verwijzend naar de Afsluitdijk met een dek op de verdieping. Deze wordt bereikt via grote buitentrappen aan de voorgevel, waaronder een opening is aangebracht in de vorm van een dijk. Ook met de materialisering wordt verwezen naar traditionele lokale architectuur.

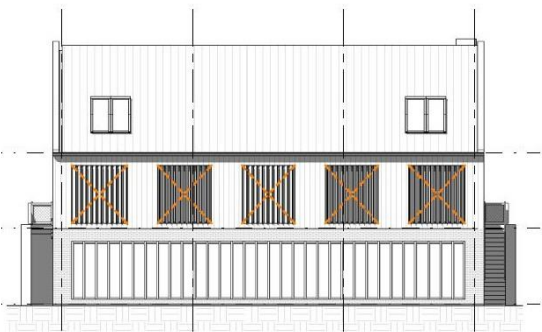
De commissie was positief over het concept en de verwijzingen naar lokale elementen. Wel is het plan op haar advies aangepast. Zo was het geheel, vanwege de gesloten massieve plint en de diep gelegen entree, donker en gesloten, terwijl een horecafunctie juist baat heeft bij een open en uitnodigende uitstraling. Na het advies van de commissie is het plan aangepast en is de plint minder massief uitgevoerd. Ook heeft het restaurant een grote glazen pui gekregen die te openen is voor maximaal contact met de buitenwereld. Het plan is hiermee sterk verbeterd en doet recht aan de bijzondere zichtlocatie.

Noordgevel Eerste versie

Westgevel Eerste versie

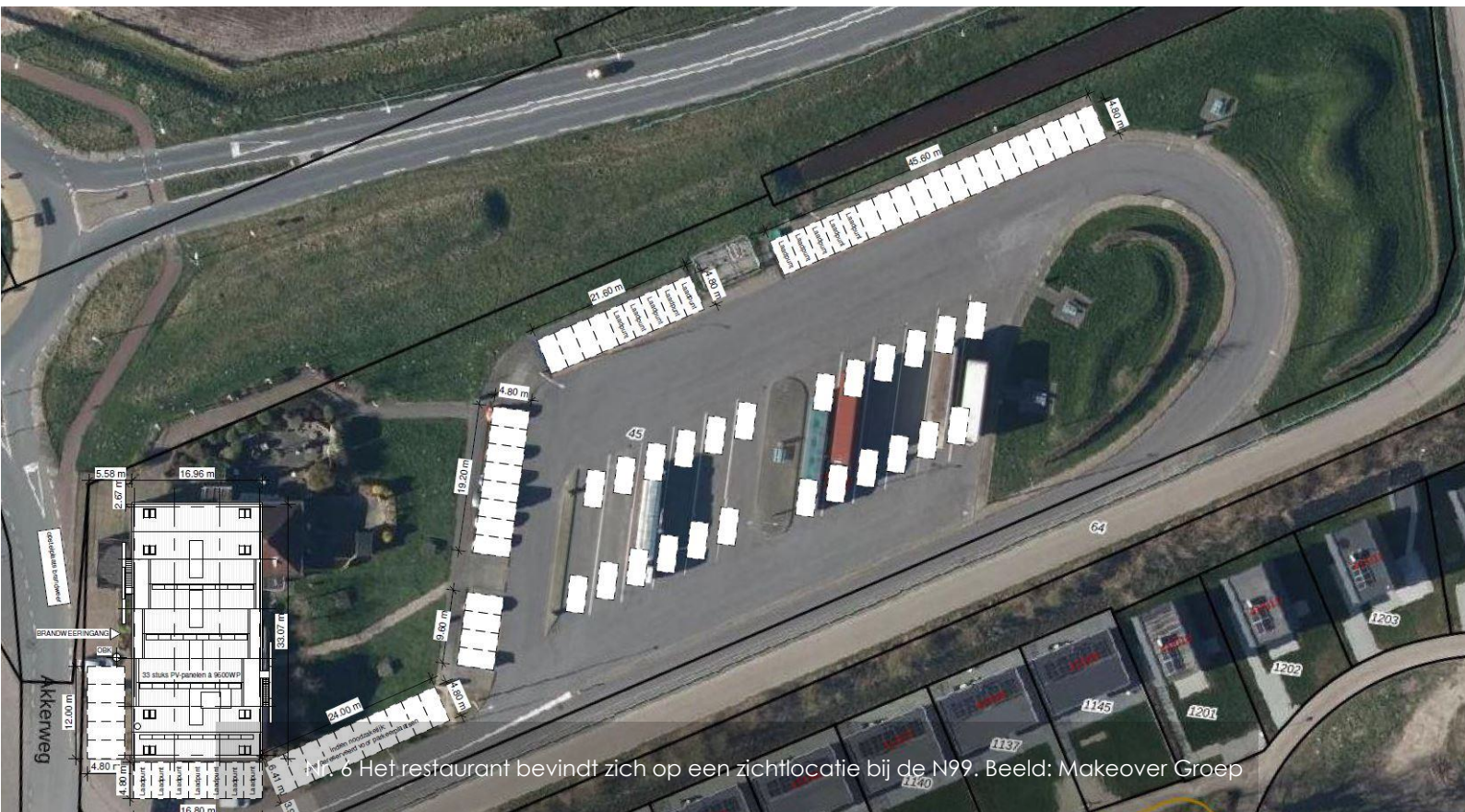

Noordgevel nieuw

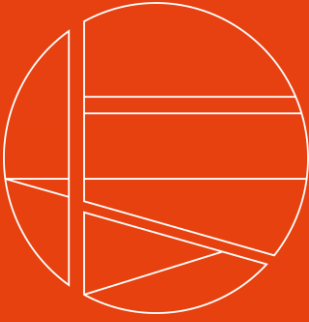

Westgevel nieuw

Nr. 5 De eerste versie (boven) en de aangepaste versie. Beeld: Makeover Groep

Nr. 6 Het restaurant bevindt zich op een zichtlocatie bij de N99. Beeld: Makeover Groep

Zo werkt het

Zo werkt het

Even voorstellen

De Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon is benoemd door de gemeenteraad en samengesteld uit ervaren en vakbekwame adviseurs met kennis die nodig is binnen de gemeente Hollands Kroon.

Het goed beoordelen van alle ruimtelijke aspecten van een initiatief of plan vraagt kennis, ervaring en vakmanschap. De adviseurs zijn specialisten op het terrein van landschap, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur en zij zijn onafhankelijk ten opzichte van de gemeentelijke organisatie en het gemeentebestuur. In 2024 bestond de commissie uit de volgende adviseurs:

- ir. Robbert-Jan Wijntjes, voorzitter
- ir. Rob de Vries, architect
- drs. ing. Natasja Hogen, architect, gemandateerde (tot september 2024)
- ir. Eddo Carels, architect/ erfgoeddeskundige (vanaf september 2024)

De commissie werd ondersteund door:

- Sebas Baggelaar, commissiesecretaris
- Erik Menzl, medewerker Team Vergunningen
- Astrid Zwaag, Gemeentelijk adviseur erfgoed

“Hartelijk dank voor de
input. Het leidt uiteindelijk
altijd tot betere plannen”

- Architect bij de
behandeling van zijn plan
(2024)

Werkwijze

De gemeente legt de plannen aan de commissie voor in een online, openbaar toegankelijke vergadering. Niettemin is al het mogelijke gedaan om het openbare karakter van de vergadering in stand te houden. Initiatiefnemers en eventueel hun adviseur en/of ontwerper worden in de gelegenheid gesteld om via een videoverbinding het initiatief toe te lichten. Belanghebbenden en geïnteresseerden kunnen bij de gemeente verzoeken om de behandeling van de plannen te volgen en worden dan toegelaten. De vergaderdata voor uw gemeente vindt u via deze [link](#).

De commissie kan in verschillende samenstellingen adviseren. Zo is het mogelijk om een zo geheten preadvies aan te vragen. Er vindt dan vooroverleg plaats met de commissie op een vroeg(er) moment in het planproces en zo kan haar inbreng nog relatief eenvoudig worden meegenomen door de initiatiefnemer of ontwerper. Daarnaast worden niet alle plannen door de voltallige commissie behandeld.

Plannen kunnen namelijk ook behandeld worden door een gemandateerd lid van de commissie. Daarnaast worden plannen in welstandsvrije gebieden over het algemeen ambtelijk behandeld. Bij grotere of gevoelige plannen wordt de commissie met regelmaat gevraagd om een informatief advies.

Nr. 8 Landschap bij Anna Paulowna.
Beeld: Henk de Visser/ MOOI Noord-Holland

Van elke planbehandeling, of dit nu gaat om een vergunningaanvraag of om een vooroverleg, stelt de commissie een advies op. We streven ernaar dat het advies begrijpelijk is voor iedereen; helder geschreven en zonder gebruik van onnodig jargon. Bovendien moet het advies juridisch houdbaar zijn. De gemeentelijke plantoelichter zorgt voor het openbaar maken en versturen van de adviezen naar het college, de aanvrager en eventuele andere belanghebbenden.

Beoordelingskaders

Er zijn meerdere gemeentelijke beoordelingskaders waar de commissie rekening mee houdt. De welstandsnota vastgesteld in 2013 door de gemeenteraad, is het belangrijkste. Via deze [link](#) kunt u de welstandsnota voor Hollands Kroon inzien. Ook bestaat er erfgoedbeleid. Via deze [link](#) kunt u lezen welk erfgoedbeleid uw gemeente voert. Naast de welstandsnota zijn er ook welstandscriteria opgenomen in beeldkwaliteitsplannen en beheersverordeningen. In veel gevallen is ook het omgevingsplan en ander ruimtelijk ordeningsbeleid voor de commissie relevant. Deze beleidsstukken kunt u via deze [link](#) vinden.

De beoordelingskaders zijn naar onze mening over het algemeen goed toepasbaar en dragen bij aan de constructieve dialoog die we voeren met initiatiefnemers. De kaders maken duidelijk wat de gemeente wil bereiken met het kwaliteitsbeleid en bieden houvast bij de begeleiding en de beoordeling van plannen.

Nr.9 Zicht op Gemeenelandsweg,
MOOI Noord-Holland

MOOI DARS

In 2024 is hard gewerkt om een digitale koppeling tussen de gemeentelijke zaaksystemen en MOOI DARS tot stand te brengen. Via de digitale koppeling kan een deel van de zaakgegevens geautomatiseerd worden uitgewisseld via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De innovatie is aan het einde van het jaar opgeleverd en met de gemeente Bloemendaal is een pilottraject gestart.

Of we met uw gemeente de koppeling tot stand kunnen brengen is afhankelijk van het gemeentelijk zaakstelsel waarvan gebruik wordt gemaakt. Elk zaakstelsel vraagt om een maatwerk aansluiting, daarom ontwikkelen we in samenwerking met verschillende gemeenten door en vindt de aansluiting van gemeenten in fasen plaats. U heeft daar in het begin van 2025 een bericht over ontvangen.

Tegelijkertijd werken we – samen met onze zusterorganisaties Libau en Hûs en Hiem – verder aan het verbreden van de mogelijkheden in MOOI DARS, zoals ambtelijke advisering en advisering aan bijvoorbeeld omgevingstafels.

Stolpboerderij

Heerenweg 12, Barsingerhorn

Stolpboerderijen zijn kenmerkend voor Noord-Holland. Het aantal van deze bijzondere historische boerderijen neemt echter gestaag af. Hollands Kroon volgt het provincie-brede beleid om extra aandacht te besteden aan het behoud van de bouwwerken. Door hun omvang zijn stolpen vaak lastige objecten voor herbestemming. Gelukkig kwam dit jaar een initiatief voorbij om een stolp te transformeren naar een zorginstelling. De casus was bijzonder interessant, omdat de stolp zich in een beschermd dorpsgezicht bevindt.

De commissie staat in de basis positief tegen herbestemmingen van historische gebouwen. Om het karakter van het lint en de doorzichten naar het achterland te behouden adviseerde zij een aanpassing van de positionering van de bouwvolumes en aanvullende voorzieningen, zoals bergingen, privé buitenruimten en parkeerplaatsen. Ook werd geadviseerd de volumes te differentiëren, zodat het gevarieerde en kleinschalige beeld van het dorpsgezicht behouden blijft.

Omdat het een stolp is en vanwege de prominente ligging gaat er een precedentwerking uit van het plan. Desondanks heeft de commissie er vertrouwen in dat hier een positieve toevoeging voor Barsingerhorn wordt gerealiseerd.

Cijfers

Cijfers

In de onderstaande tabellen is onze advisering in 2024 weergegeven in cijfers. Op hoofdlijnen kunnen we concluderen dat het aantal nieuwe aanvragen met ca. 11% is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Het totaal aantal plannen ligt hoger dan het aantal aanvragen, omdat voor plannen regelmatig meerdere behandelingen nodig zijn, maar ook het totaal aantal planbehandelingen is afgenomen met ca. 15%, van 93 in 2023 naar 79 in 2024. Hieronder worden de deeltabellen ook nog apart toegelicht.

Aanvraagsoorten

De commissie heeft verschillende type plannen in verschillende stadia ter beoordeling voorgelegd gekregen. In 2024 heeft de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon 50 aanvragen behandeld. Het overgrote deel van de aanvragen (76%) was een aanvraag omgevingsvergunning. Zo nu en dan wordt de commissie betrokken bij beleidsadvisering of informele advisering. Daarnaast zijn er 8 plannen die als vooroverleg aan de commissie zijn voorgelegd met een zogenaamd strippenkaart-systeem. Dit houdt in dat de commissie in een voorstadium wordt betrokken bij de plannen. De aanvragers ontvangen zo een zogeheten preadvies, voordat het plan bij het Omgevingsloket wordt ingediend.

BEHANDELINGEN	2024	2023	2022
Omgevingsvergunning	36	36	34
Omgevingsvergunning monument	2	8	5
Preadvies	1	4	5
Beleidsadvisering	1	5	0
Informele advisering	2	0	1
Strippenkaart Hollands Kroon	8	3	3
Totaal aantal aanvragen	50	56	48

Behandelwijze

In 2024 zijn 50 plannen door de grote commissie beoordeeld, in 58 behandelingen. Dit betrof over het algemeen de grotere of complexere plannen, waarbij de voltalige commissie en een integrale benadering nodig was. Om zo efficiënt mogelijk te adviseren zijn kleinere of vaker voorkomende plannen behandeld door een gemandateerd commissielid. In 2024 waren dit 21 van de 79 planbehandelingen.

	2024	2023	2022
Gemandateerd	21	25	30
Grote commissie	58	68	41
Totaal	79	93	71

Bezoekers

De commissie vergadert digitaal, maar bezoek kan digitaal aansluiten. In 2024 waren bij 28 plannen bezoekers aanwezig, procentueel evenveel als in 2023. Vaak zijn de bezoekers de architecten of aanvragers, maar in principe kan de vergadering door iedereen worden bijgewoond. De commissie gaat graag in gesprek met de architect en aanvragers en stuurt daarbij op kwaliteitsgesprekken om de advisering zo soepel mogelijk te laten verlopen.

	2024	2023	2022
Behandeling met bezoekers	28	33	19
Totaal aantal behandelingen	79	93	72
Percentage	35%	35%	26%

Register van plaatsvervangers

Vastgesteld op 31 december 2024

De aan MOOI Noord-Holland verbonden adviseurs zijn opgenomen in het jaarlijks vast te stellen register van plaatsvervangers.

MOOI Noord-Holland voorziet bij incidentele afwezigheid van de voorzitter of één van de leden in vervanging door een gekwalificeerd commissielid, die zitting heeft in één van de onder MOOI Noord-Holland ressorterende adviescommissies.

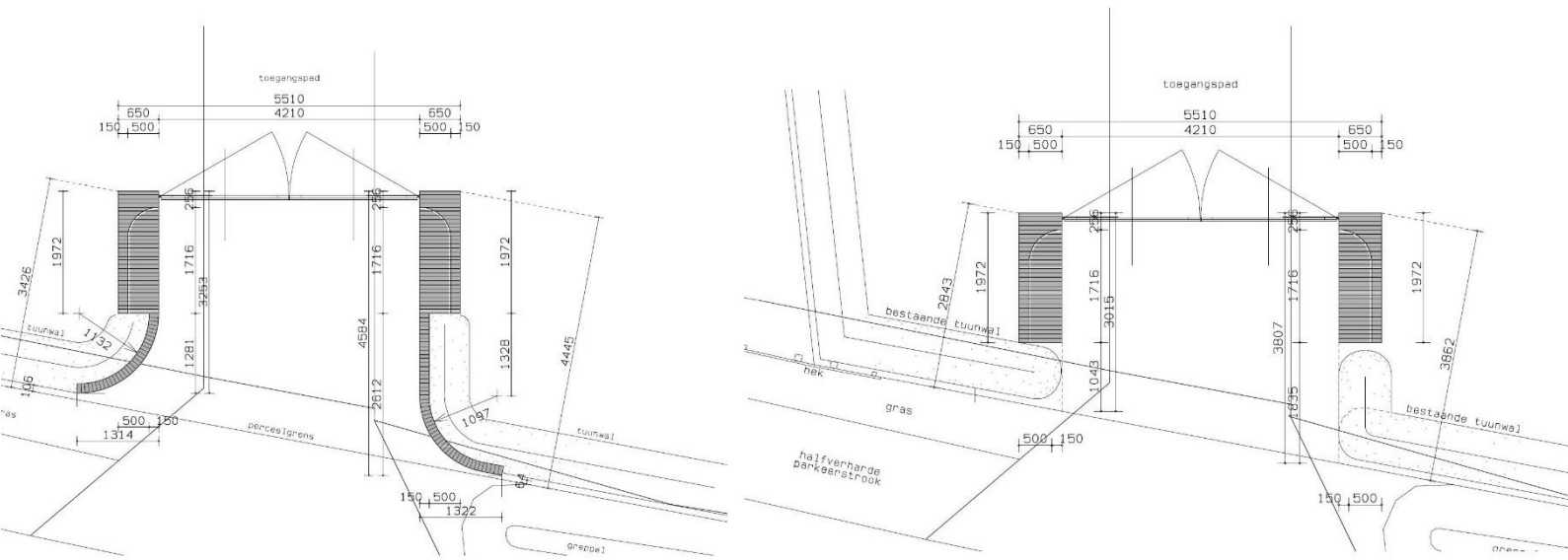
Erfgoedplan

Stroeërweg 39, Hippolytushoef

Het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont in Hippolytushoef heeft een belangrijke museale functie. Door de toegenomen aantallen bezoekers is de afgelopen tijd behoefte ontstaan de entree zichtbaarder te maken. De bestaande entree was dat niet meer.

Een eerste voorstel voor een moderne entree omvatte zitbankjes, verlichting en reclame in een futuristisch en glooiend geheel. Hoewel er begrip is voor de wensen van het museum, vroeg de commissie ook rekening te houden met de zogenoemde originele *tuunwal*, een historische aarden omwalling van een perceel, die kenmerkend is voor Wieringen. De commissie is van mening dat ook die tuunwal belangrijk is voor het verhaal van het museum en daardoor onderdeel uitmaakt van de collectie.

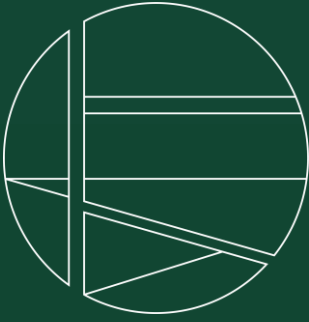
Een nieuwe versie van het ontwerp bestaat uit een nieuwe teruggelegen poort, die iets terug ligt ten opzichte van de tuunwal die hierdoor een prominentere rol binnen het geheel behoudt. De commissie is van mening dat het nieuwe plan aansluit bij de lokale identiteit en de idealen van het museum.

Nr. 14 In het nieuwe ontwerp blijft de tuinwal herkenbaar en een individueel element. Beeld: Marc Prozman Architecten

Nr. 15 Het eerste ontwerp. Beeld: Marc Prozman Architecten

De advisering

De advisering

De adviezen zijn openbaar en worden uitgebracht aan het college van B&W. In het jaar 2024 zijn alle adviezen van de commissie overgenomen door het college van B&W.

De commissie wordt graag in een vroeg stadium betrokken bij de advisering. Zo kunnen eventuele knelpunten eerder worden geconstateerd en hoeven deze tijdens het vergunningstraject niet tot vertraging te leiden. Het systeem met vooroverleggen dat in 2023 werd ingevoerd heeft een positieve uitwerking op de advisering.

Ook is de commissie enthousiast over de verbeterde samenwerking in 2024. De commissie was opnieuw betrokken bij verschillende projecten en beleidsdocumenten, zoals de aanwijzing van gemeentelijke monumenten, het puin-verbeterproject op Wieringen en een spreekuur voor duurzaamheidsmaatregelen.

Ondersteunende activiteiten

De adviseurs van MOOI Noord-Holland doen meer dan hun werk in de gemeentelijke adviescommissies. Wij ondersteunen vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland bij het behoud en de ontwikkeling van omgevingskwaliteit. Voor Hollands Kroon zijn wij in 2024 gestart met de ontwikkeling van een Nota Omgevingskwaliteit die de huidige welstandsnota zal vervangen.

Ook is een adviseur van MOOI Noord-Holland namens de gemeente nog betrokken bij het kwaliteitsteam voor de renovatie van de Afsluitdijk.

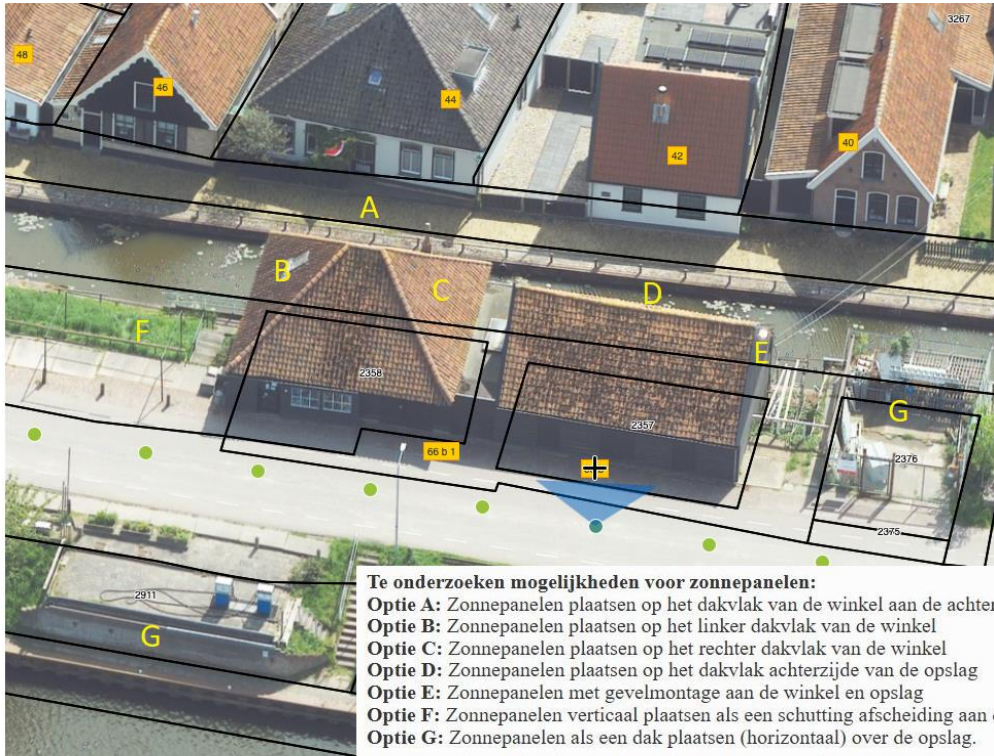

Verduurzaming

Westfriesedijk 66, Kolhorn

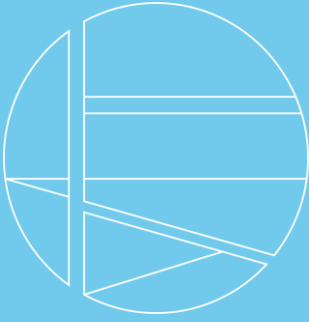
Het plaatsen van zonnepanelen op panden is inmiddels gemeengoed en vergunningsvrij. Bij monumenten en panden binnen een beschermd gezicht is het dat echter nog niet. De commissie staat in beginsel positief tegenover verduurzaming en helpt daarom graag mee bij het vinden van oplossingen. Zo ook bij een aanvraag voor het plaatsen van zonnepanelen op een historische turfschuur, een rijksmonument binnen het beschermd gezicht Kolhorn. De turfschuur staat bovendien op een prominente plek binnen het dorp en is vanuit alle zijden goed zichtbaar.

In een vooroverleg is samen met ambtenaren van de afdeling erfgoed en duurzaamheid gekeken naar de meest geschikte locatie. Een negental verschillende opties, zowel op als naast het monument, is beoordeeld op zichtbaarheid, efficiëntie en het storende effect op het beschermd gezicht, waardoor een voorkeurslijst kon worden opgesteld. Hieruit ontstonden verschillende mogelijkheden voor de aanvrager om de gewenste duurzame energie op te wekken en het unieke historische beeld van Kolhorn instant te houden.

Nr.18 De verschillende opties gevisualiseerd. Beeld: Gemeente Hollands Kroon

Evaluatie en aanbevelingen

Evaluatie en aanbevelingen

Als onafhankelijk adviseur dragen wij bij aan een goede omgevingskwaliteit in uw gemeente. Die zorg delen we samen met de initiatiefnemers en met u. Elk jaar bespreken we tijdens een evaluatiegesprek met de portefeuillehouder de belangrijkste ontwikkelingen binnen uw gemeente en formuleren we aandachtspunten voor de toekomst. Op 7 oktober 2025 vond dit jaarlijkse evaluatiegesprek plaats over het jaar 2024. De belangrijkste uitkomsten van dat gesprek zijn: Er wordt positief teruggekeken op de ontwikkelingen rond ruimtelijke kwaliteit en de ambities van de gemeente. Het heeft goede resultaten opgeleverd. Dit betreft onder andere het vaststellen van beeldkwaliteitsplannen, het aanbieden van preadviezen en de subsidie voor gevelverbetering. De omschakeling naar de Omgevingswet leidde aanvankelijke tot vertragingen, maar inmiddels is de achterstand weggewerkt en is het gemeentelijke team versterkt. Ook wordt uitgekeken naar de nieuwe Nota Ruimtelijke Kwaliteit. De commissie voorziet als gevolg daarvan een verdere toename in het aantal plannen en geeft aan dat er met name behoefte is aan een vaste zaaktoelichter die de plannen agendeert en toelicht en het vaste aanspreekpunt vormt voor de commissie. Ook wordt er ook een periodiek overleg met de stedenbouwkundige ingepland.

Overige aanbevelingen door de commissie

De Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit doet - vanuit haar ervaringen en inzichten - nog de volgende aanbevelingen:

- Fabrieksmatige woningbouw is sterk in ontwikkeling en lijkt een veelbelovend antwoord om snel en betaalbaar woningen te bouwen. Uiteindelijk gaat het niet alleen om oplossingen voor de woningnood, maar om plekken waar mensen graag willen blijven wonen. Daar is meer voor nodig dan alleen snel en betaalbaar bouwen. Fabrieksmatige woningbouw biedt de mogelijkheid om die verschillende ambities te combineren. Er zijn vele aanbieders en veel uiteenlopende bouwsystemen. Inmiddels zijn er al verschillende projecten gebouwd en veel projecten in ontwikkeling. Ook in Hollands Kroon. Om te komen tot goede omgevingskwaliteit vraagt fabrieksmatige woningbouw om een andere benadering van alle partijen, óók van de gemeente. Belangrijk is bijvoorbeeld om vooraf stil te staan welke lokale randvoorwaarden er voor de plek in de gemeente van belang zijn en welke systemen hieraan tegemoet kunnen komen. Met de keuze voor een passend systeem wordt veel teleurstelling en vertraging voorkomen en kan optimaal gebruik gemaakt worden van de voordelen van fabrieksmatige woningbouw. In Noord-Holland is de NH Bouwstroom opgezet door verschillende woningcorporaties om fabrieksmatige woningbouw te stroomlijnen en in samenspraak met bouwers te zorgen voor kwalitatieve systemen en projecten. De NH Bouwstroom heeft daarmee een voortrekkersrol in Nederland. MOOI Noord-Holland ondersteunt dit initiatief en is daarom nauw betrokken bij de NH Bouwstroom met een plek in de Raad van Advies. Deze Raad gaat niet alleen in gesprek met aanbieders van bouwsystemen, maar heeft bijvoorbeeld ook in samenwerking met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit een handleiding met principes gemaakt hoe te komen tot flexibele en duurzame systemen. Fabrieksmatig bouwen vraagt bijvoorbeeld om nieuwe procesafspraken voor de stedenbouwkundige 'enveloppe' in de voorbereidende fase en waar nodig bijstelling van de gemeentelijke kaders. Dit is nodig omdat de kwaliteitskeuzes in het proces eerder moeten worden gemaakt, zodat het proces van productie en bouw versneld kan worden. Het College van Rijksadviseurs heeft inmiddels een handleiding over 'de governance', te downloaden via deze [link](#).
- Met de intrede van De Omgevingswet werken gemeenten aan nieuw instrumentarium op het gebied van een goede omgevingskwaliteit. Uw commissieleden hebben al ervaring met het ontwikkelen van nieuwe, minder gedetailleerde en op maatschappelijke doelen gebaseerde kaders. Graag stellen we deze knowhow ter beschikking.
- Verduurzaming en het klimaat zijn actuele thema's die steeds zichtbaarder en ingrijpender aanwezig zijn. De groeiende vraag naar zonnepanelen, warmtepompen en windmolens heeft impact op de bebouwde omgeving, maar ook veranderingen in gebruik van materialen (duurzaam geproduceerd en hernieuwbaar) en maatregelen voor de biodiversiteit brengen steeds nadrukkelijker veranderingen met zich mee. De invoering van de Omgevingswet is voor veel gemeenten een logisch moment om de nota's te vernieuwen. De meesten kiezen ervoor om de gelegenheid aan te grijpen als een kans om hier ook beleid op het gebied van duurzaamheid in op te nemen. In Hollands Kroon is voor dergelijke ingrepen op dit moment nog geen/ onvoldoende

criteria opgenomen. De commissie adviseert om actief aan de slag te gaan en na te denken over de gevolgen en inpasbaarheid van deze veranderingen bij het opstellen van bijvoorbeeld beeldkwaliteitsplannen en nota's. Uiteraard is de commissie bereid om mee te denken over het thema en te ondersteunen waar mogelijk.

- Veel gemeenten zijn aan het werk (oefenen) met de Omgevingstafel. Doet uw gemeente dit ook? Het is aanbevelingswaardig om een lid van de commissie hierbij aan te laten sluiten.
- Mochten er vragen zijn over de Omgevingswet, de rol van de commissie of bent u benieuwd naar onze werkzaamheden? U bent welkom om aan te sluiten bij onze vergaderingen, of wij komen graag bij u langs.
- Als u hulp nodig heeft op het vlak van beleid over erfgoed, dan kunt u contact opnemen met het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland. Hier proberen we waar het kan binnen bepaalde grenzen ondersteuning te bieden. Laat vooral weten wanneer hulp gewenst is.

Tot slot

Met dit jaarverslag geven we inzicht in de manier waarop de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon de hand van de geldende beleidskaders adviseert over goede omgevingskwaliteit binnen uw gemeente. Dit is een doel waar wij ons graag voor inzetten en aan bijdragen. We doen dat zoveel mogelijk in het openbaar en in dialoog met betrokkenen.

De plannen in dit jaarverslag zijn slechts een greep uit de vele uiteenlopende plannen waarover de commissie dit jaar heeft mogen adviseren. Wij nodigen u van harte uit om in 2024 (digitaal) bij ons binnen te lopen en zelf te ervaren hoe boeiend en genuanceerd de advisering over omgevingskwaliteit is.

Colofon

Auteur

Sebas Baggelaar Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon

Met bijdragen van

Robbert-Jan Wijntjes + Rob de Vries + Eddo Carels (Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Hollands Kroon)

Jef Mühren, directeur MOOI Noord-Holland

Sanne Veersema, communicatiemedewerker MOOI Noord-Holland

Bo Jonk, commissiesecretaris en projectmedewerker Erfgoed MOOI Noord-Holland

Alkmaar, mei 2025

Basisontwerp

Funcke Creatieve Partners

Uitwerking

Peter Koomen

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

Emmastraat 111

1814 DP Alkmaar

072-520 44 59

info@mooinoord-holland.nl

www.mooinoord-holland.nl

@MOOI_NH

